

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἄλεκτρυόνων ἀγῶν πόθεν ἀρχὴν ἔλαβεν.

[Ἐκ τῶν τοῦ Αἰλιανοῦ.]

Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην, Ἀθηναῖοι νόμον ἔθεντο ἀλεκτρυόνας ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἔτους. Πόθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὁδε ὁ νόμος, ἐρῶ. "Οτε Θεμιστοκλῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐξῆγε τὴν πολιτικὴν δύναμιν, ἀλεκτρυόνας ἐθεάσατο μαχομένους, οὐδὲ ἀργῶς αὐτοὺς εἶδεν· ἐπέστησε δὲ τὴν στρατιάν καὶ ἔρη πρὸς αὐτοὺς, Ἄλλ' οὗτοι μὲν οὔτε ὑπὲρ πατρίδος, οὔτε ὑπὲρ πατρῶων θεῶν, οὐδὲ μὴν ὑπὲρ προγονικῶν ἠρίων κακοπαθοῦσιν, οὐδὲ ὑπὲρ δόξης, οὐδὲ ὑπὲρ ἐλευθερίας, οὐδὲ ὑπὲρ παιδῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ἠττηθῆναι ἐκάτερος, μὴδὲ εἶξαι θατέρω τὸν ἕτερον. Ἄπερ οὖν εἰπὼν ἐπέρρωσε τοὺς Ἀθηναίους. Τὸ τοῖνον γενόμενον αὐτοῖς σύνθημα τότε εἰς ἀρετὴν ἐβουλήθη διαφυλάττειν καὶ εἰς τὰ ὅμοια ἔργα ὑπόμνησιν.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Ἡ πέρδικα καὶ ἡ κακὴ μάνα.

[Κρήτης.]

Κι' ἀπίτης¹ καὶ τὸ γέννησε κ' ἐδουλοκόπησέν το
Εἰς τὴν ποδιάν τοῦ τό 'βαλε πᾶ νὰ τὸ καταλύσῃ.
Ἐ τὴν στράτα τση συναπαντᾷ πέρδικα πλουμισμένη.
Ἐ ποῦ πᾶς σκύλα; ποῦ πᾶς Ὀβρηά; ποῦ πᾶς μαγα:ισμένη;
Ἐ γῶ 'χα δώδεκα παιδιὰ καὶ λέω νὰ 'χα κι' ἄλλα,
Κ' ἐπὶ 'χεις ἓνα μοναχὸ καὶ πᾶ νὰ τὸ σκοτώσῃς;
Παίρνει τὴν παραπόνεσι 'ς τὸ σπίτιν τση γαέρνει.²
Καὶ πιάνει καὶ βαφτίζει το καὶ θγάνει το Λευτέρη,
Κ' ἐταίξεν τὸ ζήχαρη, κουλλούρια μὲ τὸ μέλι.
Ἐ φῆγε καὶ πιὲ πουλάκι μου νὰ γοργομεγαλώσῃς
Κι' ἀνὲν καὶ γένης κυνηγὸς καὶ θγάνης 'ς τὸ κυνηγι
Ὀβλάν τὰ ἔχνη³ σκότονε, κατάλυε ὅτι βρίσκης,
Τὴν πέρδικα τὴν πλουμιστὴ μὴν τὴνε καταλύσῃ,
Μὰ κεινῆνὰ 'ν' μάνα σου κ' ἐγῶμ' ἡ μητρυγιά σου.»

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Τὸ ῥητὸν «Πράττε ὅπως ὁλος ὁ κόσμος» φαίνεται μὲ ἀμφιβόλου ὀρθότητος, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σημαίνει «Ἀροήτευε».

* * Ἡ ζηλοτυπία εἶνε χολὴ πικραίνουσα πᾶν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν γλυκὺ αἶσθημα.

* * Ἡ πολυτέλεια ἀποβαίνει πολλὰκις ἐχθρὰ τῆς φιλοκαλίας.

* * Τὰ ἀτελεύτητα παρὰ πονα προξενοῦσι πλείονα περιφρόνησιν πρὸς τὴν ἀσθένειαν τοῦ παρὰ πονουμένου ἢ οἶκτον πρὸς τὴν δυστυχίαν του.

* * Διανοοῦ πολλὰ, δμῖλει ὀλίγα, γράφε ὀλιγώτερα.

Αἱ Ἠνωμένα: Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς κτκα-

1. Ἀπότου.
2. Ἐπανέρχεται.
3. Κτήνη.

ναλίσκουσι τὸ ἐν τρίτον τοῦ ὀλικοῦ προϊόντος τοῦ καφέ, ὑπερ ὑπολογίζεται εἰς 7, 000, 000 καντάρια ἐτησίως.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ καλῆτερον καὶ τὸ χειρότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου.

Ἐν τῷ βίῳ τοῦ Αἰσώπου ἀναφέρεται τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον·

Ἡμέραν τινὰ ὁ φιλόσοφος Ἐάνθος, θέλων νὰ δώσῃ δεῖπνον εἰς τινὰς φίλους, τοῦ παρήγγειλε τὸν δουλὸν τοῦ Αἰσώπου ν' ἀγοράσῃ ὅτι καλῆτερον εὔρη ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Ὁ Αἰσώπος ἠγόρασε μόνον γλώσσας, τὰς δ-ποιὰς ἐμαγείρευσε ποικιλοτρόπως καὶ εἰς τὸ δεῖπνον ἄλλο δὲν παρέθεσεν εἰμὴ γλώσσας.

— Δὲν σὲ παρήγγειλα, τῷ εἶπεν ὁ Ἐάνθος πλήρης ὀργῆς, ν' ἀγοράσῃς ὅτι καλῆτερον εὔρη;

Καὶ ὑπάρχει καλῆτερόν τι τῆς γλώσσης, ἀπήντησεν ὁ Αἰσώπος. Ἡ γλώσσα εἶνε ὁ δεσμὸς τοῦ κοινωνικοῦ βίου, τὸ ἄσυλον τῶν ἐπιστημῶν, τὸ ὄργανον τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ λόγου· διὰ τῆς γλώσσης ἐξευγενίζονται οἱ ἄνθρωποι, διδάσκονται, πείθονται, ἐκπληροῦσι τὸ πρῶτον τῶν καθηκόντων καὶ ἱερώτερον, τὸ λατρεύειν τοὺς θεοὺς.

— Αὐρίον, τῷ λέγει ὁ κύριός του, ἀγόρασε ὅτι χειρότερον ὑπάρχει ἐν τῇ ἀγορᾷ. — Τῇ ἐπαύριον ὁ Αἰσώπος δὲν παραθέτει εἰς τὴν τράπεζαν εἰμὴ γλώσσας, λέγων ὅτι· «Ἡ γλώσσα εἶνε τὸ χειρότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Ἡ γλώσσα εἶνε μήτηρ πάσης ἐριδος καὶ παντὸς πολέμου, τροφὴ τῶν δικῶν, πηγὴ πάσης διαίρεσεως. Ἡ γλώσσα εἶνε τὸ ὄργανον τῆς πλάνης, τοῦ ψεύδους, τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς βλασφημίας».

«Ἡ καλῆτεροι φίλοι.

«Ἐχω φίλους διαφόρων αἰώνων καὶ τόπων, οἵτινες διέπρεψαν ἐν τοῖς πολεμικοῖς, τοῖς πολιτικοῖς, ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς λόγοις, λέγει ὁ Πετράρχης, ἐννοῶν τὰ βιβλία. Οὐδεμία ἀνάγκη πολλῶν πρὸς αὐτὰ περιποιήσεων, οὔτε θωπειῶν. Διότι πάντοτε προσφέρονται προθύμως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου. Προσκαλῶ, ἢ ἀποπέμπω αὐτοὺς ὅπου καὶ ὅταν θέλω. Οἱ μὲν αὐτῶν μοι διηγούνται τὰ συμβεβηκότα παρελθόντων χρόνων, οἱ δὲ μοι ἀποκαλύπτουσι τῆς φύσεως τὰ μυστήρια. Τινὲς μὲ διδάσκουσι τὸ καλῶς ζῆν καὶ τὸ ἡσύχως ἀποθνήσκειν· ἄλλοι δὲ διασκεδάζουσι τὰς μερίμνας μου διὰ τῶν χαριεντισμῶν καὶ εὐφραίνουσι τὸ πνεῦμά μου διὰ τῆς ποικιλίας. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλοι σκληρόντες τὴν ψυχὴν μου κατὰ τῶν συμφορῶν καὶ τῶν θλίψεων, ἢ περιορίζοντες τὰς ἐπιθυμίας μου. Τὸ δὲ πάντων κάλλιστον, πρὸς ἀνταμοιβὴν τοσοῦτων εὐεργεσιῶν οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτοῦσι παρ' ἐμοῦ, εἰμὴ ἐν δωμάτιον καλῶς κλειόμενον ἐν γωνίᾳ τινὶ τῆς οἰκίας μου ὅπως μένωσιν αὐτόθι ἀσφα-